

OBSAH

Slovo úvodem	15
Poděkování	17
Seznam zkratk knih Starého a Nového zákona	19
Církevní rok	21
Křesťanské Velikonoce	23
Výpočet Velikonoc	27
Doba postní (aneb doba přípravná, předvelikonoční či velikonoční kající doba)	32
Beran viz Doba postní: Kočičky	32
Biskup bláznů viz Symboly Velikonoc: Hry pašijové	32
Černá neděle viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční, <i>První neděle postní</i>	32
Černá středa	32
Dar Nového léta	32
Dar Zeleného čtvrtka	32
Devítník	33
Doba postní	33
Družebná neděle viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční, <i>Čtvrtá neděle postní</i>	37
Honění Jidáše	37
Hosanna	38
Hry pašijové viz Symboly Velikonoc: Hry pašijové	39
Jidáše viz Symboly Velikonoc: Jidášky; Velikonoční stůl: Postní jídelníček, <i>Jidášky</i>	39
Kočičky	39
Květná neděle viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční, <i>Šestá neděle postní</i>	42
Líščí neděle viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční, <i>První neděle postní</i>	42
Líto	42
Mařena viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční, <i>Pátá neděle postní</i>	42
Modré pondělí viz Doba postní: Všední dny Pašijového týdne	42
Pálení Jidáše viz Doba postní: Honění Jidáše	43
Palmové větve viz Doba postní: Kočičky	43

Palmový osel viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční,	
<i>Šestá neděle postní</i>	43
Pašije	43
Pašijový týden	43
Pokrmý postní	45
Postní neděle předvelikonoční	49
<i>První neděle postní (Invocabit)</i>	50
<i>Druhá neděle postní (Reminiscere)</i>	51
<i>Třetí neděle postní (Oculi)</i>	52
<i>Čtvrtá neděle postní (Laetare)</i>	53
<i>Pátá neděle postní (Judica)</i>	56
<i>Šestá neděle postní (Palmarum)</i>	58
Popel	61
Popelec	62
Popeleční středa	62
Pražma	67
Průvod s ratolestmi	67
Předhodí	68
Předpostí	68
Pučálka	69
Půst	70
Quadragesima viz Doba postní: Půst	71
Sazometná středa viz Doba postní: Všední dny Pašijového týdne	71
Sedmica strastnaja	71
Smrtholka	71
Smrtelná neděle viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční,	
<i>Pátá neděle postní</i>	72
Svátky předvelikonočního postního času	72
<i>Svátek svatého Řehoře (dříve 12. března, nyní 3. září)</i>	73
<i>Svátek svatého Patrika (17. březen)</i>	75
<i>Slavnost svatého Josefa, snoubence Panny Marie (19. březen)</i>	77
<i>Slavnost Zvěstování Panně Marii (25. březen)</i>	79
<i>Slavnost Zvěstování Páně (25. březen) viz Doba postní:</i>	
Svátky předvelikonočního postního času,	
<i>Slavnost Zvěstování Panně Marii</i>	81
Svěcení světla viz Doba velikonoční: Svěcení ohně;	
Symboly Velikonoc: Paškál	81
Svěcení olejů	82
Svěcení ratolestí viz Doba postní: Kočičky – Postní neděle	
předvelikonoční, <i>Šestá neděle postní</i>	83

Šedivé úterý viz Doba postní: Všední dny Pašijového týdne	83
Škaredá středa viz Doba postní: Všední dny Pašijového týdne	83
Tichý pátek viz Doba velikonoční: Triduum velikonoční a slavnost Zmrtvýchvstání Páně, <i>Velký pátek</i>	83
Velikonoční kající doba viz Doba postní: Doba postní	83
Velikonoční tridení viz Doba velikonoční: Triduum velikonoční a slavnost Zmrtvýchvstání Páně	83
Velikonoční týden viz Doba postní: Pašijový týden – Všední dny Pašijového týdne	83
Veraikon viz Symboly Velikonoc: Veraikon	83
Vjezd do Jeruzaléma viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční, <i>Šestá neděle postní</i> ; Postavy a události velikonočního příběhu: Vjezd do Jeruzaléma	83
Všední dny Pašijového týdne	83
Vynášení Smrti viz Doba postní: Smrtholka	84
Zahalování kříže viz Doba postní: Postní neděle předvelikonoční, <i>Pátá neděle postní</i>	84
Zvony viz Symboly Velikonoc: Zvony	84
Žehnání ohně viz Doba velikonoční: Svěcení ohně	84
Doba velikonoční (aneb Velikonoce)	85
Beránek viz Symboly Velikonoc: Beránek	85
Bílé svátky	85
Bílý týden viz Doba velikonoční: Padesátidení velikonoční, <i>Týden bílých rouch</i>	85
Boží hod svatodušní viz Doba velikonoční: Padesátidení velikonoční, <i>Svatodušní svátky, Slavnost Seslání Ducha svatého</i>	85
Boží hod velikonoční viz Doba velikonoční: Triduum velikonoční a slavnost Zmrtvýchvstání Páně, <i>Slavnost Zmrtvýchvstání Páně</i>	85
Boží hrob viz Symboly Velikonoc: Boží hrob	85
Dny křížové	85
Exsultet	86
Jidášovy křížky	88
Kvatembr svatodušní	88
Letnice viz Doba velikonoční: Padesátidení velikonoční, <i>Svatodušní svátky</i>	89
Mazanec viz Symboly Velikonoc: Mazanec; Velikonoční stůl: Velikonoční (hodový) jídelníček, <i>Mazanec</i>	89
Padesátidení velikonoční	89
<i>Boží hod velikonoční</i> viz Doba velikonoční: Triduum velikonoční a slavnost Zmrtvýchvstání Páně, <i>Slavnost Zmrtvýchvstání Páně</i>	92

<i>Pondělí velikonoční</i>	92
<i>Týden bílých rouch</i>	94
<i>Bílá neděle</i>	95
<i>Provodní neděle</i> viz Doba velikonoční: Padesátidení velikonoční, <i>Bílá neděle</i>	95
<i>Slavnost Nanebevstoupení Páně</i> (40. den po slavnosti <i>Zmrtvýchvstání Páně</i>)	95
<i>Svatodušní svátky</i>	98
<i>Slavnost Seslání Ducha svatého</i> (Boží hod svatodušní) (50. den po slavnosti Zmrtvýchvstání Páně)	100
<i>Pondělí svatodušní</i>	103
Paškál viz Symboly Velikonoc: Paškál	105
Pohodí	105
Pokrmý svatodušní	105
Pokrmý velikonoční	106
Poslední večere Páně viz Postavy a události velikonočního příběhu: <i>Poslední večere</i>	108
Rozálie viz Doba velikonoční: Padesátidení velikonoční, <i>Svatodušní svátky, Slavnost Seslání Ducha svatého</i>	108
Spor o Velikonoce viz Výpočet Velikonoc	108
Svátky velikonočního času	108
<i>Svátek svatého Vojtěcha</i> (23. duben)	108
<i>Svátek svatého Jiří</i> (24. duben)	112
<i>Svátek svatého Marka</i> (25. duben)	117
<i>Svátek svatě Kateřiny Sienské</i> (dříve 30. dubna, nyní 29. dubna) viz Doba velikonoční: Svátky velikonočního času, <i>Svátek svatých Filipa a Jakuba</i>	118
<i>Svátek svatých Filipa a Jakuba</i> (dříve 1. května, nyní 3. května)	118
<i>Svátek svatě Valburgy, bývalý</i> (1. květen) viz Doba velikonoční: <i>Svátky velikonočního času, Svátek svatých Filipa a Jakuba</i>	121
<i>Svátek svatého Floriána, bývalý</i> (4. květen)	121
<i>Svátky svatého Pankráce, svatého Serváce, svatého Bonifáce</i> <i>a svatě Žofie Římské, bývalé</i> (12., 13., 14. a 15. květen)	122
<i>Svátek svatého Medarda, bývalý</i> (8. červen)	124
Svěcení ohně	125
Svěcení pokrmů	127
Svěcení vody	129
Triduum velikonoční a slavnost Zmrtvýchvstání Páně	131
<i>Zelený čtvrtek</i> (Památka Večere Páně)	132
<i>Velký pátek</i> (Památka umučení Páně)	134

<i>Bílá sobota</i>	141
<i>Velikonoční noc (Slavnost Veliké noci)</i>	143
<i>Slavnost Zmrtvýchvstání Páně</i>	145
Trojkrutec velikonoční viz Symboly Velikonoc:	
Trojkrutec velikonoční	148
Umývání nohou	148
Velikonoční doba viz Doba velikonoční: Pohodí	150
Velikonoční třídění viz Doba velikonoční: Triduum velikonoční a slavnost Zmrtvýchvstání Páně	150
Velikonoční týden viz Doba postní: Pašijový týden – Všední dny Pašijového týdne	150
Velikonoce ve staré Praze	151
<i>Krvavé Velikonoce</i>	160
Postavy a události velikonočního příběhu	162
Agonie v Getsemane viz Postavy a události velikonočního příběhu: Modlitba v Getsemane	162
Annáš	162
Ahasver	162
Anděl	164
Apoštol	166
<i>Filip</i>	168
<i>Jakub (syn Alfeův)</i>	168
<i>Jakub Větší</i>	168
<i>Jan</i>	169
<i>Jidáš Iškariotský</i>	169
<i>Juda (Tadeáš)</i>	170
<i>Matěj</i>	171
<i>Matouš</i>	171
<i>Natanael (Bartoloměj)</i>	172
<i>Ondřej</i>	172
<i>Petr (Šimon)</i>	172
<i>Šimon Kananitský</i>	174
<i>Tomáš</i>	174
Barabáš	175
Bičování	175
Cesta na Kalvárii	176
Dismas	178
Ecce Homo	180
Gesmas viz Postavy a události velikonočního příběhu: Dismas	180
Herodes	180

Ježíš	181
Josef viz Doba postní: Svátky předvelikonočního postního času, <i>Slavnost svatého Josefa, snoubence Panny Marie</i>	182
Josef z Arimatie	183
Kaifáš	183
Korunování trním	183
Kristus	185
Křížová cesta viz Postavy a události velikonočního příběhu:	
Cesta na Kalvárii	186
Longin	186
Marie	187
Marie z Magdaly (Marie Magdalena)	187
Modlitba v Getsemane	188
Nanebevstoupení Páně viz Doba velikonoční: Padesátidení velikonoční, <i>Slavnost Nanebevstoupení Páně</i>	189
Nikodém	189
Noli me tangere	190
Olivetská hora viz Postavy a události velikonočního příběhu:	
Modlitba v Getsemane	190
Pilát Pontský	190
Pohřeb Kristův	191
Poslední večeře	192
Posmívání se Kristu	193
Seslání Ducha svatého viz Doba velikonoční: Padesátidení velikonoční, <i>Svatodušní svátky, Slavnost Seslání Ducha svatého</i>	193
Sestoupení do pekel	194
Snímání z kříže viz Postavy a události velikonočního příběhu:	
Pohřeb Kristův	195
Soudní řízení s Ježíšem	195
Stefaton	197
Svaté ženy	197
Šimon z Kyrény (Šimon Cyrenenský)	197
Ukřížování	198
Umývání nohou viz Postavy a události velikonočního příběhu:	
Poslední večeře; Doba velikonoční: Umývání nohou	201
Veronika viz Symboly Velikonoc: Veraikon	201
Vjezd do Jeruzaléma	201
Via dolorosa viz Postavy a události velikonočního příběhu:	
Cesta na Kalvárii	202
Vzkříšení	202

Zapření Petrovo a jeho lítost viz Postavy a události	
velikonočního příběhu: Zrada	203
Zatčení viz Postavy a události velikonočního příběhu: Zrada	203
Zjevení se vzkříšeného Krista viz Postavy a události	
velikonočního příběhu: Vzkříšení	203
Zmrtvýchvstání viz Postavy a události velikonočního příběhu:	
Vzkříšení	204
Zrada	204
Symbyly Velikonoc	205
Agnus Dei	205
Agnusek	205
Beránek	205
Boží hrob	208
Číslice čtyřicet	210
Číslice osm	211
Číslice padesát	211
Dar Nového léta viz Doba postní: Dar Nového léta	212
Hrkačka velikonoční	212
Hry pašijové	213
Hry pašijové v Čechách	218
<i>Pašijové hry v Hořicích</i>	223
Jesličky postní	225
Jidášky	226
Koleda velikonoční	226
Kraslice	230
Král letniční	235
Královničky	235
Kříž	236
Křížová cesta viz Postavy a události velikonočního příběhu:	
Cesta na Kalvárii	240
Mazanec	240
Oblévačka	242
Paškál	242
Píšťalka	245
Pohlednice velikonoční	246
Pomlázka	248
Řehtačka velikonoční viz Symbyly Velikonoc: Hrkačka velikonoční	252
Svíce velikonoční viz Symbyly Velikonoc: Paškál	252
Trojkrutec velikonoční	252
Vejce odpustkové	253

Vejce velikonoční	253
Veraikon	258
Zajíc velikonoční	260
Zvony	263
Předkřesťanské svátky jara (předkřesťanské jarní oslavy a svátky, které ovlivnily křesťanské oslavy Velikonoc)	267
Jarní oslavy starověkého Řecka a Říma	267
<i>Ambarvalia</i>	267
<i>Anna Perrena</i>	269
<i>Cerialia</i>	269
<i>Equirie</i>	270
<i>Fordicidia</i>	270
<i>Jarní slavnosti boha Marta</i>	270
<i>Lemuria</i>	271
<i>Liberalia</i>	272
<i>Lupercalia</i>	272
<i>Palillia</i>	273
<i>Robigalia</i>	273
<i>Terminalia</i>	273
<i>Thesmoforia</i>	274
Jarní slavnosti Keltů	274
Starozákonní svátky jara	277
<i>Macot</i>	277
<i>Pesach</i>	277
<i>Šavu'ot</i>	281
Po stopách velikonočního beránka (aneb Jak se slaví Velikonoce)	282
Austrálie	282
Bulharsko	283
Etiopie	284
Filipíny	286
Finsko	288
Francie	289
<i>Korsika</i>	291
Guatemala	292
Chorvatsko	293
Itálie	294
Jeruzalém	297
Jugoslávie viz Po stopách velikonočního beránka: Chorvatsko, resp. Srbsko	302
Mexiko	302
Německo	303

Polsko	306
Portugalsko	309
Rakousko	311
Rusko	313
Řecko	319
Řím	320
Slovensko	323
Slovinsko	325
Srbsko	326
Španělsko	327
Švédsko	330
Švýcarsko	333
USA	334
Velká Británie	336
Velikonoční stůl	339
Kristův velikonoční jídelníček	339
<i>Charoset (Harosset)</i>	339
<i>Chléb nekvašený (maces)</i>	340
<i>Jehněčí pečeně</i>	340
<i>Salát z hořkých bylin</i>	341
<i>Víno</i>	342
Postní jídelníček	342
<i>Chmelíček</i>	343
<i>Jidášky</i>	343
<i>Polévka jáhlová postní</i>	344
<i>Polévka zelná postní</i>	344
<i>Preclíky</i>	345
<i>Ptáčky</i>	345
<i>Pučálka</i>	345
Velikonoční (hodový) jídelníček	346
<i>Beránek velikonoční</i>	347
<i>Kaše krupicová</i>	347
<i>Hlavička</i>	348
<i>Mazanec</i>	349
<i>Pečené velikonoční jehně</i>	349
<i>Škvarenica</i>	350
<i>Věnec velikonoční</i>	350
<i>Zelená polévka z jarních bylinek</i>	351
Slovníček	353
Seznam literatury	373